

{nomultithumb}

Władysław Łokietek - urodził się w 1260 r. Jego ojcem był Kazimierz, książę Kujaw, Łęczycy i Sieradza. Matką była księżniczka Śląska Eufrozyna. Dziedzictwo po śmierci ojca w roku 1267 uległo skomplikowanym podziałom. Kazimierz pozostawił pięciu synów, dwóch dorosłych i trzech paroletnich malców.

Władysław z powodu niskiego wzrostu został nazwany Łokietkiem, był człowiekiem mocnego charakteru, dużej energii i o wybitnych zdolnościach wojskowych. Jako książę brzesko-kujawski, a niebawem łęczycki i sieradzki, począł Władysław myśleć o możliwości zjednoczenia państwa polskiego. Wszczął walkę z Henrykiem Probussem o tron krakowski i zdołał nawet po jego śmierci opanować Małopolskę, ale nie na długo, gdyż musiał ustąpić przed siłami Wacława II. Niebawem opuścił kraj i udał się na wygnanie. Zapewnił sobie najpierw pomoc ze strony Węgier, następnie uzyskał poparcie papieża Bonifacego VIII i dopiero wtedy w roku 1304 powrócił do ojczyzny, by rozpocząć zaciętą walkę z siłami czeskimi. Pomogło mu w niej rycerstwo, a nawet chłopcy udzielili ofiarnej pomocy, gdyż całe społeczeństwo dążyło do upragnionego zjednoczenia państwa własnymi siłami. Łokietek miał w swych rękach Małopolskę, część Wielkopolski i Pomorze Gdańskie. Podejmując dzieło zjednoczenia ziem polskich, Władysław Łokietek natrafił na duże trudności. W 1308 r. nad państwem polskim zawisło nowe niebezpieczeństwo. Margrabiowie brandenburscy najechali na Pomorze i rozpoczęli oblężenie Gdańska. W tym samym prawie czasie wybuchł bunt w Krakowie. Władysław Łokietek, uwikłany w walki w Małopolsce zwrócił się o pomoc do Krzyżaków, którzy zobowiązali się w zamian za opłatę pieniężną usunąć Brandenburczyków z Pomorza Gdańskiego. Krzyżacy odparli najeźdźców, ale sami zajęli ich miejsce. Dokonali także rzezi mieszkańców Gdańska. W 1311 w Krakowie musiał Łokietek walczyć z biskupem krakowskim Janem Muskatą i mieszczaństwem pochodzenia niemieckiego pod wodzą wójta Alberta. Bunt wykorzystał król Czech Jan Luksemburski, który rościł pretensje do polskiej korony. Kraków został zajęty przez księcia mazowieckiego Bolesława I. U boku Łokietka stanęło rycerstwo małopolskie, a walka w istocie toczyła się o niezależność państwa polskiego od obcych wpływów. Bunt został krwawo stłumiony. Książę zniósł urząd wójta, zastępując go zależnym od siebie urzędnikiem, ograniczył uprawnienia rady miejskiej, a językiem urzędowym zamiast niemieckiego, uczynił łacinę. Następnie Władysław prowadził wojnę z Brandenburgią o

Wielkopolskę, a także z królem czeskim Janem Luksemburgiem, który nadal uważał się za króla polskiego. W 1314 Władysław Łokietek podporządkował sobie Wielkopolskę, gdzie po okresie krótkich rządów wybuchł bunt przeciwko książętom głogowskim. Mając w ręku dwie główne dzielnice Polski, rozpoczął u papieża starania o koronę królewską.

W 1320 r. uzyskał jego zgodę i 20 I 1320 r. koronował się w Krakowie na króla Polski. Była to pierwsza koronacja królewska w Krakowie. Kładło to kres niebezpiecznemu rozbiću dzielnicowemu i stanowiło symbol zjednoczenia państwa polskiego. Akt koronacji wzmocnił ogromnie powagę Łokietka tak wewnątrz Polski, jak też i na arenie międzynarodowej. W latach 1329-1332 doszło do wojny z Krzyżakami, którzy sprzymierzyli się z Janem Luksemburczykiem i najechali na ziemie polskie. Mimo zwycięstwa pod Płowcami w 1331 r. wojna przyniosła dalsze straty. Krzyżacy spustoszyli Wielkopolskę i zagarnęli ziemie dobrzyńską i Kujawy. Władysław Łokietek zawarł przymierze z sąsiadem północno-wschodnim, jakim była Litwa, nawet doprowadził do małżeństwa swego syna Kazimierza z Aldoną, córką księcia litewskiego Giedymina. Ten fakt stanowił pierwszy krok ku późniejszej stałej współpracy obu państw w walce przeciw Krzyżakom. Łokietek chciał także przyłączyć do Polski Pomorze Gdańskie, ale starania te zakończyły się niepowodzeniem. Zmarł w roku 1333 pozostawiając państwo swemu synowi, Kazimierzowi Wielkiemu